

Nro. 36.

A° FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Költ Bétsben Májusnak 8 dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Dánia.

Christiansundban az Anglusoknak a° Frantzia
rabló hajók által igen sok el-vétegetett portékái
licitaltattanak. — *Dániában, Norvégiában, és a°*
Dániai Birodalomhoz tartozó fejedelemségekben,
a° mintegy Generalis Tabellából lehetett látni, a°
közelebb múlt esztendőben sokkal többen szület-
tettek, mint sem a° hányon meg hóltanak. —
Koppenhágában 894, Altonában pedig 12 embe-
rekkel hóltanak meg többen, mint sem a° meny-
nyin születettnek, de a° több városokban a° szü-
letettek száma, a° meg hóltakét mindenütt fejlőd-
múlja. — *Dániában, Norvégiában és a° Hertzeg-*

ségekben mind öszveséggel 18,266 tal születettnek többen, mint sem a' mennyin meghóltanak, a' születettek száma pedig mint öszveséggel 76,468 személyekre vettetik. — *Dániában és Norvégiában* a' születtek száma majd egyarannyú volt, minthogy *Dániában* 28,728-an *Norvégiában* pedig, 28,154-gyen, a' Hertzegségekben pedig 16,586-ton születettnek. — A' mi az idő járását illeti, ebben az esztendőben még *Norvégiának* az északi résziben is, igen gyenge téli idők voltak.

Portugallia.

A' *Lissabonai* kikötő helybe 47, munitiókkal és eleséggel meg terhelt szállító hajók mentenek bé Mártz. 25-ik napján. Azoknak egy része *Gibráltár*, a' másik az Anglus flotta, a' harmadik *Portugallia* számára vagyon rendeltetve. Tiz nappal annakelőtte Lord *Vincent* Anglus Admirális is meg érkezett oda az Afrikai tengeri pártok mellől, hogy eleséget és fris vizet vehessen hajóira. Mártz. 25-ikén 6 linea hajót küldött a' *Parker* Admirális *Kadix* előtt vigyázó eskaderjének öregbítésére; a' mellyekkel 19 linea hajói fognak lenni. Ő maga 5 hajóval maradt a' *Lissabonai* kikötő helyben, de ő is minden órán ki fog onnan evezni. Az Anglus fregatték sok rabló hajókat el szednek a' *Frantziáktól* és *Spanyóloktól*. — Még most sem bizonyos a' *Frantzia* Respublika és *Portugallia* közt való békesség, mellynek jó móddal való eszközlését a' *Madritti* udvar vállalta magára.

Nagy Britannia.

A' mint *Londonból* Apr. 14-kén írják, az oda való fő igazgató szék újra tudósittást vévén az iránt, hogy a' *Frantziák* tengeri hadi erejek minden részben olyan készen volna, hogy csak egy jó szélnek támodására vára kozik, és azonnal szélnek ereiztheti a' maga vitorláit, ehhez képest a' *Londoni* önként fegyvert fogott személyek is, a'

fegyverben keményen gyakorolják magokat, és a' mint megint újra írják, a' fő igazgató szék, az egész Angliai népet, *in massa* ki akarja állítani; a' Frantziáknak jó móddal lejendő fogadásokra. A' *Portsmouth* környékén táborozó seregeknél lévő köz embereknek, minekutánna a' 60 erős töltés ki osztogattatott volna, azután tsak hamar, az is meg parantsoltatott nékiek, hogy minden szempillantotban, útra indulolag készen tartsák magokat. — A' *Sir Roger Curtis* eskadere, az *Irlándiai* partokra immár meg érkezett. Az Anglusoknak napkeleti *Indiából* haza térni akaró hajóik ellen, a' Frantziáknak különb különb fregattái élálkodnak, és a' mint az Anglusok, napkeleti *Indiából* tudósittatnak, az ő ottan lévő *Coloniák* között, a' leg nagyobb tsendesség vagyon.

A' mint az Apr. 13-kán költ *Londoni* levelek hirlelik, nemtsak Angliában, hanem még Scotziában is olyan értelmű hirdetményt akar a' Király Ő Felsege ki adattatni, melly szerént minden fegyvert fogható személyek, ottan is a' Frantziák ellen való ki kelésre ösztönöztessenek, minthogy a' Frantziák Angliába való ki szállások ideje elközelítettnek tapasztaltatik. — Ezen levélből olvassuk azt is, hogy a' *Windsornál* táborozó hadi erőt, maga az Angliai Király Ő Felsege szándékozik kommandirozni. — Az Irlándiai Status rabjai közül az egyik, *Torney*, a' fogságból olyan móddal illantott el, hogy a' réájok vigyázót 5000 font sterlingekkel vesztegette meg. — A' Status több fogjai iránt pedig közönségesen olyan vélekedéssel vagynak, hogy a' *Hámán* palotájában való lakást bajoson fogják el kerülni. — A' *Lissabonból Angliába* küldetett tudósittások szerént, a' *Portugallia* és a' Frantzia Respublika között való bekességet, a' Spanyol udvar bajoson tudja ki elközölni.

A' Frantziák ellen, tsak egyedül *London* városa 100,000 emberekből álló tábort akar ki állítani; a' magokra önként fegyvert vett *Scetzi*

vitézek pedig, magok iránt olyan ki-jelentést tettek, hogy ők készek lesznek mindazokat tselekedni, valamit csak nekik parantsolni fognak. — A' *Londoni* újjabb tudósítások szerént, az Anglusok hajói, a' *Frantziáknak* újra 16 rabló hajóikat vették el; a' Németekből álló *Hompesch* nevezetű szép regiment pedig, *Irlándia* felé vette a' maga utját.

Azon híres és nevezetes *Franklin* felől, a' ki az északi *Amerikai* egyesült Statusokat Angliától elszakasztotta vala, a' közelebbről jött *Londoni* levelek, ezt az Anekdótát hirtelik: Hogy az újj Angliaiak, az újságokon felette nagyon kapván, az utazok közül, valakit előll hátul találnak, az újság tudása végett, ezer 's meg ezer kérdésekkel szokták terhelni. — Ezen alkalmatlanságnak hogy eleit vehesse *Franklin*, mihelyt az uttyából a' fogadóba bétért, a' jelenvalókat azonnal maga körül állítván, ezt mondotta vala nekik: Haljátok kedves embereim! Én *Franklinnak* neveztetem, és *Philadelphiából* való vagyok, a' mi pedig a' professiomat illeti, a' könyvkötő mesterséget folytatom, ennyi elztendő ember vagyok, egy feleségem, 's meg ennyi 's ennyi gyermekeim vagynak 's. a' t. végtére ezeknek elébeszélések után azt hozta elé, hogy ő felette nagyon ehethék, a' mikor pedig az asztal mellett ül, akkor nem örömet beszéll sokat, mivei akkor minden esze kedve csak azon jár, hogy a' maga korrogó gyomrát mi móddal elégittse ki, 's ilyen formálog vitte ő többnyire véghez, hogy tsendes lelki esmérettel ehett az újságon kapó nép előtt.

Az Angliai posztokkal kereskedők iránt azt írják, hogy ámbár keményen meg tiltatott legyen is, az Angliai kézi miveknek *Frantzia* Országba való bé vitelek, de még is, a' csak most említett kereskedők, az áll utakon igen sok skárlásokat visznek bé *Frantzia* Országba, mellyeket 10 pro Cent nyereséggel adnak el ottan. — *Londonban* annak kezdett hire futamodni, hogy a' *Frantzia* Directoriumnak azon kezdett járni az esze kereke,

hogy az Angliába ki szállani akaró katonait, mind veres forma ruhába öltöztesse, hogy minekutánna az Anglia földre ki szállanak, a' Frantzia katonák, az Anglus katonák között, öszve elegyedjenek. Az Angliai Országoknak dél felől való partjain készítettett larmát jelentő tornyok, olly tökéletesen el vagynak készülve, hogy az ellenség flottájának, az Angliai partokhoz való közelítése hirét, 5 minutumnyi idő alatt, *Jarmouth-tól* fogva *Noréig* el viszi. — A' közelebb múlt Mártziusban az Angliai linea hajók, mintegy 129—132, az 50 ágyújú hajók 15—23; a' fregatták 165—171-egyel szaporítottanak meg; a' közelebb múlt Aprilisben pedig, egy ollyan új hajót készítettettek-el, a' mellyre 80 ágyúkat lehet rá rakni, kettőt pedig ollyant tsináltattanak, mellyek 74 ágyúkkal spékeltetnek meg. — Ezekén kívül több rendbéli hajókat is reparaltattanak az Anglusok, a' mellyek a' mostani szükségekben derék szolgálatot tehetnek.

Olasz Ország.

A' mint Apr. 16-kán *Velentzéből* írják, *Zánte* szigetiben a' tsendesség nem a' leg jobb lábon áll, az oda való lakosok nyughatatlanságának pedig, azt a' főbb okát adják, hogy minekutánna a' Frantzia Generálók közül egyik, réájok igen nagy Contributiót vetett vólna, mellyet a' lakosok le nem fizethetvén, közüllök egynéhányat kezesül el fogván, *Corfuba* akarta vala küldeni, de a' *Zánte* lakosok is hajóra ülven, és azon hajó után evezven, mellyen a' kezeseket akarták vala a' Frantziák *Corfuba* el vinni, végtére bé-érvén a' hajót, azt el-fogták, 's a' rajta vólt kezeseket pedig, fogóságokból ki szabaditván, azon hajón találtatott 10,000 tallérokat is el vették. A' mint *Bolognából* írják, a' Pápa Ő Szentsége vóit birtokaiból, a' Frantzia truppok még mind takarodnak ki felé, a' mellyek a' magok uttyaikat *Cremona* felé tartják.

A' *Rómából* Apr. 14-kén irt levelek azt hirtelik, hogy mind ott, mind pedig *Civita-Vecchiában*

tementelen *Zwiebakot* kezdettenek sütni, a' *Toulonban* lévő *Frantzia* flotta számára, a' mostani szorofs környülállásra való nézve pedig, az egész *Római Respublikában* lévő jó maga biró személyek arra erőltetnek, hogy a' pénzbéli szükség ki pótolása végett, kiki közüllök bizonyos summa pénzt adjon költsönben. — — A' *Római* polgároktól két millió *Scudiból* álló erőszakosan való költsönbe adandó pénzt kívártanak. — *Civita-Vechiából* azt írják, hogy minn a' szározan, mind pedig a' vizen, a' *Frantzia* truppok rakással kezdettenek oda gyülni, a' hová menni, *Generál Desaix* is *Rómából* már ki indult, a' kiről az a' hir, hogy azon corpus vezérlését, a' melly *Civita-Vechia* körül gyülekezik öszve, ő fogja a' kezihez venni, és annakutánna *Generál Baraguay d'Hilliersel*, a' ki a' *Génuánál* fekvő corpust kommandirozza, egyesítettett erővel kívánna a' munkához fogni.

Piemontban, nevezetesebben pedig *Theraska* és *Asti* környékén, a' nyughatatlanság tüze újra fel éledett, holott a' szabadság fáji felállítottattanak. — A' *Cisálpinai Respublikában* is nevezetes változások történtenek, minthogy az oda való *Directorium* tagjai közül, egynéhányon hivataljaiktól meg fosztattattanak, hasonlóképpen a' vének és a' nagy tanács tagjai közül is, a' magok addig folytatott hivataljaiktól egynéhányoknak akarattyok ellen bútsút kellett venniük, *Hoz* és *Chollü* nevezetü *Repraesentansok* pedig, a' magok hivataljokat önként le-tették, kik közül az első, az *Angliába* menni akaró *Frantzia* táborhoz mégyen, A' *Piemonti* újság írók közül, egynéhányon azért fogattattanak el, mivelhogy a' magok újság leveleiket, nem a' *Frantziák* inyek szerént irták vala. A' *Cisálpinai Respublikának* *Bétsbe* menni ki-rendelt követje *Cittadino Maracalci*, nem régibe ment el *Rastadtba*. — *Génuaban*, a' *Frantzia* ármádiához való háládatosságnak okáért, *Apr. 10-két* inreplették vala meg.

Az *Irlándiai Lord Bristol*, a' ki közelebbről *Bolognától* nem messze, ez előtt pedig *Rómában* sok ideig lakozott vala, a' Frantzia Directorium parantsolatjából el fogattatott. Ezen Lord, a' nevezetesebb mesterségeknék kedvellője lévén, sok mester embereknek adott kegyeret és elete módat, minthogy a' Lord különben is tehetős ember vólt, a' kinek mesterségbeli drága gyűjteményei, minekelőtte el-fogattatott vólna, a' Frantzia Commissariusoktól, Requisitióban el vétettetenek vala, melly minekutánna meg esett vólna, a' *Rómában* vólt nevezetesebb mester emberek közül, mintegy 343 adtanak Instantziát a' Frantzia igazgató székhez, hogy az ő jól tévőjeknek, és úgy szolván, tsak nem életek adojának, a' tölle el-vett gyűjteményeit adnák visszá, de az ő ebbéli kéreseknék hely nem adattatott, hanem az említett Lordal, mint valamelly kémmeel, úgy bántanak.

A' *Génuai* nagy tanáts, nem régiben olyan törvényt adott ki, melly szerezént a' *Liguriai* Respublika földin született szerzeteseknek, szabadságokban fog állani, azon Respublika földin lévő klastromokba visszá térni, a' kik pedig a' szerzetesek közül, nem a' *Liguriai* Respublika földin születettének, azoknak minden ki-fogáson kívül, 8 napok alatt, nemtsak a' klastromokból, de még azon Respublika határáról is ki kelletik menniek. Továbbá, az említett törvény azt tilalmozza, hogy a' klastromokba több Novitziusokat tellyességgel fel ne vegyenek.

Az Apr. 13-kán irt *Római* tudósittások szerezént, ottan mindenek tsendességben vagynak, a' Frantzia truppok pedig még mind takarodnak ottan keresztül *Civita-Vechia* felé, a' hová igen sok munitiók és ártillériák is takarittotnak. — Generál *St. Cyr* olyan parantsolatot adott ki, hogy *Rómából* az idegenek mind ki-takarodjanak, a' kik közül mindazonáltal, a' nevezetesebb mester emberek még is ki-vétettetnek. Ezen parantsolatra, a' mint hirlelik, az adott alkalmatosságot, hogy az életre tartozó dolgok, *Rómában* nagyon meg

kezdettenek vala fogyatkozni. — *Róma* városára, a' Frantziák által réá vettetett Contributiót le nem fizethetvén mind pengő pénzel, a' helyett egy millió livrát érő jószágot engedett által a' Frantziák birtokába menni.

Laybachban a' közelebb múlt Apr. 29-kén dél utánni 3 óra tájban, tűz találván támodni, két órák alatt 32 házak égtenek-el, mellynek tovább való harapozása megakadályoztatásában, az ottan fekvő katonaság különös fáradságot vitt véghez.

Frantzia Respublika.

A' *Párisi* újság levelek közül némelleyek azt kezdték vala hirtelen, hogy a' Frantzia Directorium *Dániától* 28 millió livrákból, 6 linéa hajókból, 's több e' félekből álló Contributiót kívánt volna adattatni, de az ilyen sületlen hírek, azt sem érdemlik, hogy az ember őket meg táfolja, és rövideden elég irántok annyit jelenteni, hogy belöllek egy szó sem igaz. — Hasonlóképpen költemény az a' hir is, hogy a' Frantzia truppok *Nápoly* ellen indúltanak volna útra, és hogy a' Frantzia flották közül némelleyek, a' *Siciliai* kikötő helyekbe már bé is mentenek volna.

A' *Párisi* levelekből azt olvassuk, hogy a' Frantziák Egyiptomi Coloniájokra nézve intézett hadi expeditióban, Generál *Desaix* is meg fogna jelenni, a' ki leg közelebbről most *Toulonban* van, és ez az oka annak, hogy az Anglia ellen menni akaró Frantzia tábor vezérlését, *modo provisorio*, Generál *Hilmaine* vette a' kezéhez. — *Düsseldorfból* az a' hir indúlt szárnyára, hogy azon városbeli őrizetnek nagyobb része, úgy a' *Bergi* Hertzegségben lévő truppok is többnyire, olyan parantsolatot vettének volna, hogy a' *Nidda* mellett fekvő Frantzia táborhoz takarodjanak, a' melly azon környéken fekvő tábort, 50,000 emberekből állani hirtelik. — *Antverpiában* minden szempillantotban várják azon parantsolatnak meg

érkezését, hogy az ott fekvő, és egészen el-készült transport hajók, mikor induljanak útra. — *Luxemburgból, Metzről, és Thionvilleből* egynéhány rendbéli truppok indultanak nem régiben *Máintz* felé, a' mellyek után külömbkülömbféle nagyságú ágyúk és egyéb munitiók is vitettettek. — *Námur* környékéről, és a' *Más* vize mellyékéről is, a' *Rénus* vize jobb partya felé külömb külömb corpusok szándékoznak útra indulni. — Egy lovas vadászokból álló regiment is, a' melly eddig *Ardennénél* kantonirozott, és az Anglia ellen menni akaró Frantzia truppok mellé rendeltetett vala, közelebbről olyan parantsolatot vett, hogy a' *Máintzi* ármádiával egyesittse magát. — Az *Ehrenbreitsteini* vár iránt azt hirlelik, hogy a' Frantziák, azon várat el-hányattatni kívánnyák, melly végett különös maschinákat is készítettettek, mivel azt puska porral fel-vetetni azért nem mérészelnek, hogy az által, a' szomszédságban lévő *Koblentzben* történhető károktól tartanak.

Lüttichből Apr. 20-kán azt írják, hogy azok a' tolvajok, a' kik a' közelebbről múlt éltendőben is, Frantzia Országban felette sok istentelenségeket vittének vala véghez, a' közelebbről múlt Apr. 16 és 17-ké között, valami százan öszve gyülekezvén, keményen fel-fegyverkezve *Eupen* nevezetű városra rohantanak, a' melly városnak mintegy 6000 lakossai vagynak, és többnyire polztó tsinálok. Meg-érkezvén az említett tolvajok a' városba, az utzákat el állották, és a' lakosok közül, valaki tsak a' házából ki akart jöni, flintákkal lövöldözvén ráájja, mind vissza kergették őket. Ez alatt pedig a' tolvajoknak egy része, egy ottan lévő *Banquier* házára rohanván, a' *Cassájába* találtatott 72,000 livráját el-vették, melly meg-esvén, a' tolvajok magokat rendbeszedték, és azzal Frantzia modi ének Izó mellett, a' városból ismét ki-mentenek.

Frantzia Repraesentans *Bentabolle*, Apr. 19-kén szároz betegségben meg-hólt. — Generál *Bonapar-*

te, egynéhány Adjutánsaival együtt, a' mint Apr. 20-kán *Párisból* írják *Toulonba* ment el. — *Rouen-től* nem messze, egy *Lesküre* nevezetű falúban valamelly puska poros szekér fel-találván lobbanni, 20 házak, a' belőle vett tűz által hammúvá lettenek, a' falúbeli több épületekben is pedig, nagy károk okoztattanak. — Apr. 15-kén *Brestből* azt írják, hogy a' *le Montblanc*, *le Zele*, és *la Watigni* nevezetű hadakozó hajók, úgy a' *la Fraternelite*, és *la Loire* nevezetű fregatták is, a' magok vitorláikat immár szélnék eresztették volna. — A' *Bresti* kikötő helyben, vagy 105 olyan hajóknak meg érkezésekre várakoznak, a' mellyek *Nantesből* a' *Frantzia Respublika* Contójára, az életre tartozó szükséges dolgokkal rakattattanak volna meg. — A' *Berg-op-Zoomi*, *Brédai*, és *Hertzogenbusch* *Batáviai* truppok iránt az a' hir, hogy azok *Helvoetfluis*, és *Texel* felé való mársirozas végett parantsolatot vettenek volna, mellyből némelleyek azt akarják ki húzni, hogy azon kikötő helyben, valami titkos expeditióhoz akarnának készülni.

Brüsszelből Apr. 22-kén. — Az ide való leg szebb templomok nagyobb részint immár el-adattattanak, de azon nevezetes fel-tétel mellett, hogy az azokat meg-vásárlott személyek, az említett templomokat le-rontani kötelesek légyenek, és már most, az egész *Brüsszelben*, tsak két templomban tartottatik az isteni tisztelet, a' többi pedig mind bé zárattatva tartotnak. — *Ostendében*, és *Dünkirchenben* is, az oda való tudósítások szerint, rendkívül való tengeri hadi készületek tétetnek. — A' *Middelburgi* kikötő helyből, egy kis flotta, 1 fregatte, 4 kutter, és 6 schaluppok, azért indúltanak ki, hogy azok az *Antverpiánál* öszve gyülekezett transport hajókat, a' magok vigyázatok alatt tartván, kísérik-el.

Batáviai Respublika.

A' *Batáviai Respublika* kikötő helyeibe, a' a' *Hollándusoknak* egynéhány gazdagon meg-ra-

kattatott hajói érkeztenek meg *Indiából*, a' mely-
lyeken meg érkezett személyek bizonyossá való
tételek szerént, a' Hollándiai Koloniákban *Javá-*
ban, de nevezetesebben *Batáviában*, mindenek a'
leg virágzobb állapotjokban vagynak, és az An-
glusok réájok való ütésektől leg kissebbet sem
tartanak; avagy tsak azért is, mivel az Anglu-
soknak, az *Indiai* különb különb fejedelmek is
elég diversióra való alkalmatosságot szolgáltat-
nak, melly miatt az Anglusok, a' Spanyolok és
a' Hollándusok birtokait háborgatni nem érkeznek.

A' Batáviai Respublika földin lévő lakosok
közül, egy darab időtől fogva újra sokan el kez-
dettenek fogattatni, a' kik közül, polgár *Nolst-*
nál, 14 darab gyanuságot gerjesztő levelek talál-
tattanak, mellyek a' meg-*visgáltatás* végett, egy
16 személjeből álló Commissionak adattattanak
által. — A' melly Commissiona a' bizattatott vala,
hogy a' polgári, és halálos vétkekről készitteten-
dő törvényes könyvekről való maga vélekedését
adja, az a' Commissió azt már véghez vitte, és
a' maga vélekedését olyan formálag adta, hogy
a' Criminalis törvényes könyvet 5 személjeknek
kellenék készíteni, a' kik közül hárman *Juris*,
ketten pedig *Philosophiae Doctorok*nak kellenék
lenni; az említett Criminalis könyvet pedig, a'
Constitutio tartása szerént, egy esztendő el-for-
gása alatt egészen tökéletességre kellenék vinni.
A' Polgári törvényes könyvről pedig, az említett
Commissió azt a' vélekedésit adta, hogy annak
9 személjek által kellenék készittetni, a' kiknek
Juris és *Philosophiae Doctornak*, a' kereskedést
értő személjeknek, és több más értelmes tanáts-
béli személjeknek kellenék lenni, ezen szemeljek-
nek pedig külön külön, egy esztendőre 4000 forin-
tokat fizetni, és szabadságot kellenék arra enged-
ni, hogy a' magok foglalatosságaik folytatások
végett, a' mellyik városban öfzve gyűlni, és mun-
kájokat folytatni szándékoznak, ottan mulathas-
sanak. — A' polgári törvényes könyv el-készitté-
sére, egy esztendőt kevésnek tartván lenni, úgy

gondolkoztanak, hogy arra leg álbabb is két esz-
teadó és egy hónap kívántatnék.

Német Ország.

Hanau környékén bizonyosnak lenni kez-
dették hirtelen, hogy a' *Frantziáknak*, a' *Rénuson*
innen lévő *ármádiájok* keményen meg-erősített
vólna. *Frantzia* Generál polgár, *Leval* Apr. 20-kán
érkezett meg a' *Rénus* innettső felire *Máintzból*, a'
kinek fő kvártélja *Homburg* mellett fog lenni, és
a' kinek mintegy 7000 emberek vagynak az ő ve-
zérlése alatt, a' kikkel *Homburgtól* fogva, a' *Fried-*
bergig való linéat tartya bé-fedezve.

A' mint közönségesen hirtelen kezdettek, hogy-
ha valamely bizonyos történet úgy fogná kíván-
ni, tehát el végeztetett vólna, hogy a' *Rénus* alsó
mellyékin egy rettenetes *ármádia* gyűljön öszve,
mellynek egy része 100,000 *Prusszusokból*, más
részé 20,000 *Hallzusokból*, a' harmadik részé
30,000 *Stakszokból*, a' negyedik részé 40,000 *Han-*
noveranusokból és *Dánusokból*, az ötödik részé
pedig 30,000 *Muszakákból* fogna állani. — A' *Ko-*
lonia környékén fekvő *Fr.* truppoknak, olyan
parantsolat adattatott-ki, hogy minden szempil-
lantotban *utra* indulolag készen tartsák magokat.
A' *Lánus* mellyékin kantonirozó *Frantzia* truppe-
kát 60,000 emberekre akarják izaporítani.

Helvétzia.

A' *Directori* hivatalba való bé-állása végett,
Apr. 21-kén indúlt ki *Báselből* *Arau* felé *Legrand*,
a' kinek utozása, hogy annál nagyobb pompával
essék meg, a' nép nagyon kezdvén lövöldezni,
arra a' *Hünningeni* várból is tüzet adtanak. — Az
Araui törvénytévő test, a' *Lucerni* Cantonban lé-
vő, de néméllyek által fel-zendítettett lakosokra
való nézve olyan parantsolatot adott-ki, a' melly-
nek tartása szerént, ök a' tsendesen való magok
viseletekre intettetnek. — A' *Svitziái*, *Zugi*, és

Glarusi Cantonokban is, a' közönséges tsendesség még eddig helyre nem áthatott. — *Zürchben* Apr. 17-ke éjtzakáján, a' fel-ásatott szabadság fáját valaki le-találván vágni, ennek tseleködeje ki jelentőinek, nagy jutalom ígértetett. — A' miat Apr. 24-kén *Basileából* írják, a' *Helvétziai* kisebb Cantonok ellen, a' Frantzia truppok immár útra indúltanak, a' melly Cantonok, ha továbbra is a' magok fel-tett tzeljok mellett meg-maradni, és a' Helvétziai Respublika több Cantonjaival egyesülni nem akarnak, félő ne hogy valamelly vér ontás essék közöttök. — A' *Glárus* Cantonja lakossai, a' kik rész szerént R. Catholicusok, és rész szerént Reformatusok, és mintegy 10,000 fegyvert fogható személyeket állithatnak ki, Apr. 15-kén közönséges gyűlést tartván, abban illyen végezest tettek: — A' *Glárusi* Cantonnak tellyességgel nintsen olyan közönséges jövedelme, a' mellyből az új Constitutió szerént fe-állittatandó új igazgatásbeli tiztviselők fizetései ki telhetnének. — A' mi eddig vólt igazgatásunk formája se nem *Aristocratica*, se nem *Oligarchia* vólt, hanem a' hivatalra való személjeket, mi magunk vettük fel, és mi magunk le is tettük, melly szerént olyan hiedelemben vagyunk, hogy minket senki sem kíván más Constitutió bé-vételire erőltetni, és minket a' mi tsendessegünkben meg-háborítani. Hogyha pedig valaki, a' mi jelenvaló igazgatásunk béli formától meg kívánna fosztani, a' melly alatt olly sok száz elztendöktől fogva tsendesen éltünk, akkor, a' mi ügyünk igasságához támaszkodván, és az egeknek segedelmekhez folyamodván, a' mellyek a' mi atyáinknak ez előtt 400 elztendökkel is, hasonló terhes környülállásokban segedelmekre vóltanak, a' mindenható Isten tekinte előtt esküszünk, hogy a' mi atyáinktól szerzett szabadságot, és javainkat, utolsó tsep vérünk ki-ontásával is meg oltalmozni készek leszünk.

A' *Helvétziai* Directorium négy tagjai u. m. *Pfiffer*, *Oberlin*, és *Legrand*, *Arauba* meg-érkezvén, Apr. 28 kán iktattattanak bé a' magok hiva-

taljaikba, a' melly napon a' Directorium, a' maga Genarál Secretariussáva, a' *Bernai* szöletésű *Stocket*; Justitz Ministerré, a' *Schauersdéli Mejer Bernhard Ferentzet*; Finantz Ministerré, a' *Basileai Thurneisent*, és a' *Párisi* rendkívül való követé, a' *Lausánnai Begozt*, és *Solothurni Zeltner* nevezte ki.

Elegyes Dolgok.

A' Frantzia emigránsok eránt Spanyol Országban ki adatott Kir. parantsolat, szorossan bétellyesitetik. — *D'Avray* Hertzeg XVIII. Lajos Királynak *Madridban* lévő első rangjú követje, mint Spanyol Grandes, és diplomatica személy, ki vétetnek lenni gondolta magát azon parantsolat alól, azomban neki is el kellett onnan távozni. Az Angliai portékákat 1797-dik esztendőben megtilalmazó Kir. parantsolat ismét megújítatott. — A' *Brutus* követője Római új Társaság, melly tsupán buzgó patriotákból áll, *d'Allemagne* Generálist meg hívta a' maga gyűlésébe, mellyre ő ember-séges választ adott. — *Poultier* Frantzia nemzeti képviselő azt írja maga Journaljában, hogy a' Fényes Porta rendkívül való hadi készületeinek nem a' pártos *Widdini Basa*, hanem N. Britannia légyen a' tárgya. — A' Római Consulok lakására a' *Quirinalis* palota rendeltetett. — A' *Civita-Vechiai* kikötő helybe számos Frantzia seregek marsiroznak, a' mint mondják, ezek is részesülni fognak a' *Touloni* titkos expeditióban. — A' Nápolyi Király segítségére nagy summa pénzt igirt a' papság és a' nemesség. — A' *Havrei* kikötő helyből ki ment, és az Angliai hadakozó hajókkal meg ütközött eskadre felől azt hirtelik a' Frantzia közönséges levelek, hogy amaz diadalmat vett volna az utólsóbbakon.

Török Birodalom.

A' Konstantzinápolyi *Reis Effendi*, az az, a' külső dolgokra ügyelő Minister, *Radschid*, a' ki ezen fontos havatalt fél esztendőnél tovább nem viselte, de azon rövid idő alatt is szép talanto-

maiért, és jó szivűségéért magától a' Török Tsá-
szártól is nagyon betsültetett, életének leg szebb
idejében meg hólt. Egy helytelen és nem a' maga
idejében való érvágas végzette el hasznos életét.
Egy fiat, és 400,000 piasterből álló summát ha-
gyott maga után, mellynek, ámbár a' Török Or-
szági törvények és szokás szerént, a' Tsászár
kintstárába kellene menni, mivel mindazáltal na-
gyon szerette és betsülte ötet a' Fejedelem, az
egész summát által engedte a' meg hólt *Reis-Effendi*
fiának. Másnap annak a' Titoknokját *Akmetsch-*
Effendit emelte a' Tsászár a' Reis-Effendiségre.

Méhádiából Apr. 17-kén azt írják, hogy az
utozok bizonyossá való tételek szerént, a' Fényes
Portától a' *Rebellis Pasma Oglu* ellen ki rendelt
Basák, a' magok corpussaikkal *Widdin* környékére
már mind meg érkeztenek, holott *Pasma Oglu*
minden felől körül vagy on vétettelve, a' Nagy Ur
ármádiája által, melly is igen nagyra nevedett
ottan. — Ezen ármádia már most abban foglal-
atoskodik, hogy *Pasma Oglura* minden felől egy-
szeribe réá rohanván, ötet keleptzébe ejtse. Mint-
hogy pedig *Pasma Oglu* tellyességgel nem akar
Capitulatióra lépni, és a' magát keményen bé sán-
tzolt erejének igen jó fekvése vagy on, innen már
úgy lehet gondolkozni, hogy elébb hatrább *Wid-*
din körül igen véres tsata fog tartattatni.

A' Török Országból vett újjabb tudósittások-
ból azt olvassuk, hogy a' *Romeliai* Gubernátor
vezérlése alatt, a' Török Tsászárnak 70,000 em-
berei vagynak, a' kik még mind *Serviában* feküsz-
nek. Ezen ármádia számára kívántató lisztet és
kását, a' Ts. Kir. magazinumokból adminisztrálják.
Pasma Oglu, a' fennebb meg nevezett újj tudó-
sittás tartása szerént, még mind keményen tartya
magát, és nem régiben is, az említett Basának
4000 embereit *Orsovától* nem mellze meg-támod-
ván, öket tökéletesen meg-verte.

Rege a' gazdagról és a' szegényről.

Görög Országban. A' várossa szomszédtságban
lakott egy gazdag és egy szegény ember, a' gaz-

dag mindennel bővölködött valami a' világi életre tartozik; a' szegény, tanult, jó lelkű, e' mellett számos gyermekű ember vala. A' gazdag meg szánta jó szomszédját, 's feleségével is közölvén szándékát meg határozta magában, hogy száz aranyat fog néki ajándékozni, de úgy hogy az ő szomszédja meg ne tudhassa, hogy ő adta azt néki. Tudta a' gazdag merre szokott sétálni a' jó szivű szegény szomszéd, azért is még hajnal hasadtával ki ment, és egy hid alatt el bújt, minekutánna egy arany sújtással ki varrott selyem zatskót száz arannyal együtt a' dobogó szélire tett volna. — Andalog inkább mint sem sétál a' szegény szomszéd, 's magában ilyen formán elmélkedik: Egek! melly bódogtalan az én sorsom! mident véghez vittem, valami az én házam népe bódogságára világ szerént meg kívántatna, még is szegény vagyok, és e' miatt gyermekeimet sem taníttathatom, 's talám leg bódogtalanabbak léznek e' világon! Azomban szemeit az égre veti, 's azt mondja magában: de mit hántorgatom én ezeket, hiszem ha szegény vagyok is, még is bódogabb vagyok én sok ezereknél, úgymint a' sántáknál, betegeknel, kiváltképpen a' világtalanoknál, látom az Istennek ditső munkáit, a' sok ezer tsillagokban is. Így elmélkedvén magában a' hidhoz ére; itt az ötlött elméjében, hogyha ő vak volna, ugyan hogy menne által azon a' dobogon, kapja, a' kezkenőjével bé köti a' szemét, a' páltzájával addig tapogat előre és két oldalra, mig által nem ért. Itt újra nagy fel szóval hálákat adott az Istennek, hogy néki az egészséges testében látó szemei vagynak. — A' hid alatt várakozó gazdag szomszéd fel búvik egyszer a' dobogó alól, nézi ha el vitte e' szegény szomszédja a' száz arannyal meg töltött erfényt, hát látja, hogy azon helyen van a' hová tette, haza vitte; a' szegény szomszéd nem sokára meg hálálozott, az árváit a' gazdag szomszéd szárnya alá vette, taníttatta, és jó embereket tett belőlök. — *Mutato nomine* gazdag szomszéd Urak! Uraságtokról *narratur a' fabula.*